

Tid til fælleskab

Forbundsformand Dennis Kristensens 1. maj-tale 2012

Den økonomiske krise har bidt sig fast.

Det er desværre svært at få øje på det skarpe lys for enden af tunnelen. Og det er desværre også svært at få øje på de forslag, der skal bringe os ud af krisen. Både i Danmark og i Europa. Forslag, som ikke kun handler om gældskrisen, men som også tager håndfast fat på vækstkrisen og beskæftigelseskrisen.

For vi har brug for vækst og vi har brug for jobs.

Det er ikke redningen af banker og andre finansielle virksomheder, som alene skaber ny vækst. Det er ikke hjælpepakker til de, der skabte krisen, der alene skaber nye jobs. Det er ikke skattelettelser til de velstillede, der sætter gang i de hjul, som efterhånden er rustet fast til skinnerne.

Ny vækst og nye jobs kræver derimod vilje til at satse. Satse på det, som Danmark skal leve af i fremtiden. Satse på de, der gennem arbejde skaber værdi i både den private og i den offentlige sektor.

Måske er der alligevel et lys inde fra tunnelen. Måske er der et nyt fokus på vækst og beskæftigelse på vej. Under alle omstændigheder taler regeringen nu om vækst og beskæftigelse. Og EU begynder under det danske formandskab så småt at sætte vækst og beskæftigelse på dagsordenen.

Der er ganske enkelt brug for, at fællesskabet sætter ny fremgang i højsædet.

----- o -----

Og vi skal have gang i hjulene, hvis vi skal bevare den danske velfærd.

Vi er godt på vej til at afmontere dele af velfærden. Vi er godt på vej til at afmontere dele af den universelle velfærdsmodel. Den model, der bygger på pligter, men også på lige rettigheder til alle.

Det har taget årtier at opbygge det danske velfærdssamfund. Det må vi ikke sætte over styr under krisen.

Krisen må ikke få lov til at blive brugt som påskud for at skrue udviklingen tilbage. Vi skal tværtimod udvikle velfærden. Og vi skal bruge velfærdssamfundet som løftestang for at skabe lige adgang og lige muligheder.

Lige adgang til en børnepasning, der udvikler børn. Lige adgang til en folkeskole, der uddanner unge. Lige adgang til en ældrepleje, der tager hånd om de svageste ældre. Lige adgang til et sundhedsvæsen, der tager sig af syge og lige adgang til en omsorg, der rækker ud til de svageste og udstødte.

Vi er kommet langt. Men vi skal videre. Vi skal gøre op med den voksende ulighed. Vi skal gøre op med den sociale arv. Vi skal gøre op med en ledighed, der vil blive mere og mere kønsskæv.

Mændene blev ramt først, men deres ledighed vil gå ned i takt med et kommende opsving, mens kvindernes ledighed vil bide sig fast i de store typiske kvindefag i den offentlige sektor.

Vi må ikke stille os tilfreds med, at din levealder afhænger af, om du er født i whiskybæltets Nordsjælland eller i Københavns Nordvest-kvarter. Vi må ikke acceptere, at sociale problemer går i arv fra generation til generation til generation

Det er ganske enkelt også et spørgsmål om fællesskabets ansvar.

----- o -----

Arbejdsgivere, lønmodtagere skal forhåbentligt snart i gang med at drøfte, om vi kan indgå en historisk aftale om at skaffe flere arbejdstimer, reformere beskæftigelsesområdet, søsætte en

storstilet efteruddannelsesindsat og afstive den efterhånden lidt vaklende Danske Model.

Forhandlingerne har været længe undervejs også for længe.

Regeringen lægger op til, at forhandlingerne skal være med til at forbedre den danske konkurrenceevne.

Den adgangsbillet til forhandlingerne har lønmodtagerne løst ved de overenskomstforlig, som er indgået under krisen. Det har været endog meget magre forlig, som betyder en meget begrænset lønudvikling i disse kriseår med en reel risiko for reallønsfald.

Vi skal som lønmodtager ikke indløse endnu en adgangsbillet ved at lægge den økonomiske gevinst ved mere arbejde ned i statskassen. De 4 milliarder kr., det handler om, skal i stedet ind på midten af forhandlingsbordet.

Foreløbig har spørgsmålet om flere arbejdstimer fyldt mest i den offentlige debat. Endnu er der vist ikke mange, der ved, hvad regeringen vil spille ud med, men 38 timers arbejdsuge, færre helligdage, kortere ferie og selvbetalte frokostpauser har været diskuteret heftigt.

For de offentligt ansatte må det være nogle lidt overraskende emner at blive stillet overfor. Der er nemlig helt andre indlysende muligheder, som ligger lige til højrebænet. Derfor vil vi i FOA heller ikke være med til at svinge pisker over helligdage, fridage og frokostpauser. Det er gulerødderne, der skal i sving ved trepartsforhandlingerne.

Siden krisen ramte Danmark, har vi som samfund sagt nej tak til rigtig mange arbejdstimer fra de offentligt ansatte.

Faktisk har vi som samfund sagt "nej tak" til 57 millioner arbejdstimer om året i kommuner og regioner. Det er nu alligevel en slat.

Det er både stillinger, der er nedlagt og ansatte, der er blevet tvunget til at gå ned i tid. Andelen af fuldtidsstillinger er i dag mindre end før krisen, mens andelen af deltidsstillinger er steget ganske meget. Og de deltidsansatte har i dag færre egentlige arbejdstimer.

Her ligger en af de mest åbenlyse muligheder på den flade hånd. Det handler om at give flere mulighed for at arbejde på fuld tid, og det handler om at give de deltidsansatte, som mod egen vilje har mistet arbejdstid, mulighed for at vende tilbage til den tidligere højere egentlige arbejdstid.

Og så ligger der betydelige muligheder i bedre arbejdsmiljø, mindre sygefravær og fastholdelse af seniorer, der har lysten, kræfterne og helbredet. Det er bare med at komme i gang.

Også det handler ganske enkelt om fællesskabets ansvar for den enkelte.

----- o -----

I snart mange år er opvarmningen til 1. maj blevet brugt til at varsle fagbevægelsen snarlige død.

I år handler varslet om en fagbevægelse uden politisk indflydelse.

Overraskende nok i disse dage suppleret med annoncer fra Dansk Folkeparti om, at vi i LO svigter medlemmerne.

Hvis politisk indflydelse handler om at agere partipolitisk, så er budskabet rigtigt. Vi har i LO i 2003 valgt at stå på egne ben og samarbejde med dem, der vil det samme som fagbevægelsen.

Det blev vanskeligere - og endda meget vanskeligere -, da Lars Løkke Rasmussen afløste Anders Fogh Rasmussen som statsminister. Fra da af cuttede den daværende regering dialogen med arbejdsmarkedets parter i det mindste med lønmodtagersiden - og dermed dialogen indenfor Den danske Model. Trepartsforhandlingerne med den nye regering skal vise, at den tid, hvor Den danske Model blev forsøgt pillet fra hinanden, er forbi.

Fagbevægelsens medlemmer forventer, at vi prøver at føre dialog med de politiske beslutningstagere i kommuner, regioner, folketing, regering og EU på de områder, der handler om

arbejdspladsen, arbejdsmarkedet og arbejdslivet.

Det er netop dét, der er fagbevægelsens kerneopgaver.

Fagbevægelsen er ikke og skal ikke være et politisk parti, men vi skal naturligvis søge indflydelse alle vegne, hvor der træffes beslutninger, der berører lønmodtagernes vilkår som lønmodtagere.

Det er ganske enkelt et spørgsmål om, at fællesskabet optræder stærkt og samlet.

----- o -----

Der er heldigvis meget, der tyder på, at vi efter Grådighedens årti i nullerne nu har taget fat på et årti, hvor anstændighed, retfærdighed og fælles ansvarlighed tager over.

Og vi har lige præcist brug for anstændighed, retfærdighed og fælles ansvarlighed, når vi skal tage fat på krisens udfordringer.

Lønmodtagerne har bidraget.

Den varslede skattereform bør lægge op til, at dem, der virkelig tog for sig af retterne i Grådighedens årti, også bidrager.

Og vi har brug for en ny skat. En skat på finansielle transaktioner. En skat, der lægger en dæmper på den vanvittige spekulation, hvor edb-maskiner står og gennemfører i tusindvis af aktie- og valutahandler med hinanden hver eneste time.

Det tjener Saxo Bank og andre vilde summer på - og lidt falder der da også af til Liberal alliance. Men det taber velfærdssamfundene på. Det taber fællesskaberne på.

Her bør Danmark melde klart ud, at vi er med på vognen.

Det er ganske enkelt tid til fællesskab.

God 1. maj.